

2021Z04195

Vragen van de leden **Van Nispen** en **Leijten** (beiden SP) aan de Minister van Justitie en Veiligheid over *miljoenenfraude bij de landsadvocaat* (ingezonden 5 maart 2021).

Vraag 1

Heeft u kennisgenomen van de berichtgeving rondom de miljoenenfraude bij de landsadvocaat?^{1 2 3}

Vraag 2

Hoe verklaart u dat deze fraude zo lang onder de radar heeft kunnen blijven? Wat zegt dit over de staat van toezicht door het kantoor zelf?

Vraag 3

Is er voldoende capaciteit bij de onafhankelijke toezichthouder, maar ook bij opsporingsdiensten om ingewikkelde fraudezaken op te sporen? Zo ja, waaruit blijkt dat?

Vraag 4

Vindt u het wenselijk dat aan het zogenoemde «vier-ogen-principe» door kantoren zelf vorm kan worden gegeven? Zo ja, waarom? Wat zegt het over het systeem als het zelfs bij de landsadvocaat dus niet goed geregeld lijkt te zijn? Is hier geen sprake van te veel vrijblijvendheid?

Vraag 5

Welke digitale controle mogelijkheden zijn er die meer recht doen dan het vier-ogen-principe? Bent u bereid deze controle mogelijkheden verplicht te stellen? Zo nee, waarom niet?

¹ NRC, 2 maart 2021, «Overleden oud-topman kantoor landsadvocaat beschuldigd van fraude», <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/03/02/overleden-oud-topman-kantoor-landsadvocaat-van-fraude-beschuldigd-a4033958>

² NRC, 3 maart 2021, «Veel raadsels rond miljoenenfraude van overleden topman van landsadvocaat», <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/03/03/veel-raadsels-rond-miljoenenfraude-van-overleden-topman-van-landsadvocaat-a4034139>

³ Het Financieele Dagblad, 4 maart 2021, «Schandaal Pels Rijcken schokt financiële wereld», <https://fd.nl/ondernemen/1375890/schandaal-rond-pels-rijcken-schokt-financiele-wereld-kdc1carZzTFp>

Vraag 6

Hoe kan het dat pas na «intern» onderzoek van Deloitte is overgegaan tot maatregelen als het aanstellen van een compliance officer, het controleren of notarissen nog andere functies vervullen bij andere stichtingen en het opnemen van contact met de begunstigde om de juistheid van een overboeking te controleren? Waarom zijn deze overduidelijke omissies nooit eerder ontdekt door bijvoorbeeld de onafhankelijk toezichhouder en de extern accountant? Wat zegt dit over de kwaliteit en zorgvuldigheid van dit toezicht?

Vraag 7

Waarom werkt de overheid eigenlijk met een «landsadvocaat», zonder daarbij een opdracht aan te besteden? Kunt u verduidelijken waarom deze werkwijze wenselijk is?

Vraag 8

Bent u het met de mening eens dat de overheid alleen zaken zou moeten doen met instanties die van onbesproken gedrag zijn? Kan de overheid wat u betreft nog steeds zaken blijven doen met Pels Rijcken? Zo ja, waarom?

Vraag 9

Kunt u verklaren waarom u: «geen aanleiding tot zorg [heeft] ten aanzien van de kwaliteit en legitimiteit van de landsadvocaat», terwijl de zaak nog bij het Openbaar Ministerie en het Bureau Financieel Toezicht (BFT) ligt? Loopt u hiermee niet te ver vooruit op mogelijke uitkomsten van de diverse onderzoeken die nu lopen tegen Pels Rijcken?

Vraag 10

Waarom sprak u in uw brief van 2 maart jl. aan de Kamer slechts over het feit dat volgens uw eigen onderzoek (uitgevoerd door kantoor Houthoff) uit niets bleek dat de rijksoverheid benadeeld zou zijn? Heeft kantoor Houthoff slechts onderzoek gedaan naar zaken aangaande het Rijk? Zo ja, waarom? Zo nee, waar heeft kantoor Houthoff dan precies onderzoek naar gedaan?⁴

Vraag 11

Wist u op het moment dat u bovengenoemde brief aan de Kamer stuurde van de misstanden bij gemeenten en provincies, zoals die door NRC nu gepubliceerd zijn? Zo ja, waarom heeft u de Kamer hierover niet geïnformeerd in de brief van 2 maart jongstleden? Zo nee, waarom wist u hier niets van, maar kon het NRC dit klaarblijkelijk wel boven tafel krijgen?⁵

⁴ Kamerstuk 35 570-VI, nr. 98

⁵ NRC, 4 maart 2021, «Frauderende topman van landsadvocaat sluisde geld van gemeenten en beleggers weg», <https://www.nrc.nl/nieuws/2021/03/04/frauderende-topman-van-landsadvocaat-sluisde-geld-van-gemeenten-en-beleggers-a4034233>